

Er vi homofile i krig med islam?

Tekst: Jakob Semb Aasmundsen

Man skulle tro at toleranse for homofile var synonymt med toleranse for islam. Men homonasjonalismen forteller meg at homofili er truet av islam. Hva skal jeg, som ung homofil, tro?

Om bidragsyteren

JAKOB SEMB AASMUNDSEN er samfunnsdebattant og grunnlegger av organisasjonen *World Against Prejudice*. Han er vokst opp i Tønsberg og studerer Human Diversity ved Leiden University College The Hague i Nederland.

«Vi må ta et oppgjør med tankegangen om at mangfold er farlig eller skadelig. Vi lever i en stadig mer multikulturell, multietnisk og multireligiøs verden, og hvis vi skal forhindre terror, radikaliserings og polarisering, må vi jobbe med å bygge broer i stedet for vegger.»

Er det én ting jeg skammer meg over, er det fordommene mine. Jeg vil ikke dømme eller hate, men jeg løper kappløp med frykten i meg. En av de største fordommene mine om dagen er mot muslimer. Jeg blir påvirket av det jeg leser i nyhetene. Om hvordan islam er voldelig, gammeldags og inkompatibel med demokrati. Og særlig om hvordan islam promoterer homofobi. Med flyktningkrisen og tilstrømmingen av stadig flere muslimer til Europa kjenner jeg på en voksende frykt for at jeg som ung homofil går en utrygg fremtid i møte. At jeg må lære meg å se mer heterofil ut når jeg går på gata. At jeg skal måtte bli presset inn i skapet igjen. Jeg vil ikke kjenne på denne frykten. Jeg skammer meg over fordommene. Men de er der likevel, og jeg er langt fra den eneste som føler det slik. Det er tvert imot en voksende følelse som de siste årene har gitt grobunn til en ny bevegelse i Vesten: homonasjonalismen.

NEDERLANDSKE RØTTER

De siste årene har vi nemlig sett en snuoperasjon hos konservative høyrepartier i Vesten. Fra å være ledende i kampen mot LHBT-rettigheter, har partier som Front

National i Frankrike, tyske Alternativ for Tyskland og Det republikanske partiet i USA jobbet hardt for tilsynelatende å slippe de homofile inn i varmen.

Homokampen brukes nå som en ny ideologisk høygaffel rettet mot den nye fienden: islam. I 2007 ga professor Jasbir K. Puar ved Rutgers University denne bevegelsen navnet «homonasjonalisme». I homonasjonalistisk retorikk blir homofiles rettigheter brukt i kampen for «vestlige verdier», som er under press og truet av «islamiserings» av Europa. Geert Wilders fra det nederlandske Frihetspartiet sa i valgkampen tidligere i år at islamiseringen av Nederland resulterte i at «likestilling, ytringsfrihet og toleranse overfor homofili er på tilbakegang». Retorikken er preget av det som har blitt kalt rosavasking («pinkwashing»), altså at islamofobi og fremmedfrykt skjules bak en pro homo-agenda og følgelig fremstår som mer mangfolds- og menneskerettighetsorientert.

Homonasjonalismen oppsto i nettopp Nederland, med den kontroversielle Pim Fortuyn, som satte et sterkt preg på nederlandsk politikk på begynnelsen av 2000-tallet. Han var åpent homofil og gikk til krig mot

islam fordi han mente at muslimsk innvandring satte en stopper for homofiles frihet. I 2002 stilte Fortuyn til valg for sitt eget parti, «Lijst Pim Fortuyn, LPF», men ni dager før valget ble han skutt på åpen gate. Morderen var venstreradikal og bekymret for situasjonen for muslimer i Nederland hvis Fortuyn skulle komme til makten. To år senere skjedde et liknende drap, da var det den islamkritiske filmskaperen Theo van Gogh som måtte bøte med livet. Han hadde produsert flere kritiske filmer om islam, hvorav den siste var tilegnet van Goghs store idol: Pim Fortuyn. Denne gangen var drapsmannen en muslimsk ekstremist. Disse angrepene skapte en polarisering mellom homokampen og muslimsk innvandring, og dette banet vei for Geert Wilders og Frihetspartiet.

FALSK OMSORG?

Andre høyreekstreme partier i Vesten, gamle og nye, har latt seg inspirere av Wilders' strategi. Blant de mest profilerte er Front National i Frankrike, med partileder Marine Le Pen i spissen. Front National lider fortsatt under av å assosieres med partiets grunnlegger Jean-Marie Le Pen, som benektet holocaust og stadig kom med kontroversielle uttalelser om de fleste minoriteter. Ifølge ham er homofile «biologiske og sosiale avvik»². I 2015 kastet imidlertid datteren Marine sin far ut av partiet og gjennomførte en skikkelig oppvask i partiet.³ En del av strategien hennes er å gjøre som Wilders: For å tiltrekke seg homofile velgere setter hun homofiles frihet opp mot innvandrere og islam.⁴

Det samme ser vi i USA med Donald Trump, som særlig etter terrorangrepet mot homoklubben Pulse i Orlando begynte å vise sin støtte til LHBT-miljøet. Retorikken hans gikk ut på at han skulle beskytte dem, i motsetning til Hillary, som ville slippe flere muslimer inn i landet og dermed true deres sikkerhet. Trump fikk massiv støtte fra profilerte homofile høyreaktivist, blant andre den kontroversielle bloggeren Milo Yiannopoulos. Også Alternativ for Tyskland ser ut til å kjøre samme løp. Partiet valgte i juli i år å utnevne en lesbisk mor, Alice Weidel, til en av partiets to ledere. Det bemerkelsesverdige er at Weidel, i likhet med Le Pen og Trump, ikke støtter

likekjønnet ekteskap og adopsjon. Dette toner de imidlertid ned, og fokuserer heller på hvordan de ønsker å beskytte LHBT-personers eksistens mot det de presenterer som den farlige homofobien muslimske innvandrere tar med seg til Vesten.

OGSÅ I NORGE

Noen homonasjonalistiske vindkast har også nådd Norge. Fremskrittspartiet, som tidligere har gjort seg bemerket med homofientlig retorikk, har nå gjort helomvending. FrPs likestillingsminister, Solveig Horne, er selvutnevnt «homominister», og Carl I. Hagen har gått ut i media og unnskyldt seg for tidligere uttalelser om homofili. FrP er likevel mindre ytterliggående som parti, og kan derfor ikke helt sammenliknes med de høyreekstreme partiene i Europa. Men også det mer sammenliknbare Demokratene i Norge, et av Norges småpartier på ytre høyrefløy, viser homonasjonalistiske trekk. Førstekandidat for partiet i Oslo, Max Hermansen, har fortalt at homofili spilte en viktig rolle for hans islamkritiske ståsted. Visstnok ble han engasjert i spørsmålet om islam og innvandring da en nær venn kom ut av skapet.⁵

Hermansen er kjent for mange som lektoren som fikk sparken fra Kuben videregående skole i Oslo på grunn av rasistiske uttalelser om muslimer. I dag, når han snakker om viktigheten av en streng innvandringspolitikk, bruker han islams negative syn på homofile som salgsargument: «Jeg mener at de fleste muslimer, iallfall mennene, er ekstremister. Det er bare å se på kvinnesynet, holdningen til homofile og jødehatet».⁶ Jeg tror neppe Hermansens retorikk fungerer på mange unge homofile i Norge. Det er i hvert fall vanskelig for meg å assosiere meg med en åpenlys rasist som Hermansen. Men hvis innpakningen hadde vært annerledes, slik som i Nederland, Frankrike eller Tyskland, ville vi kanskje kjøpt budskapet?

HVEM FUNGERER DET PÅ?

Det er vanskelig å måle hvor effektiv homonasjonalistisk retorikk er på homofile velgere; naturlig nok er det få spørreundersøkelser som spør etter legning. En fransk undersøkelse, utført av nettstedet Hornet i forkant

Noen homonasjonalistiske vindkast har også nådd Norge. Fremskrittspartiet, som tidligere har gjort seg bemerket med homofiendtlig retorikk, har nå gjort helomvending.

av siste valg, viser likevel at Marine Le Pen var nummer to blant homofile velgere, etter valgets vinner Emmanuel Macron. Ifølge undersøkelsen svarte hele 19,2 prosent av homofile velgere at de skulle stemme på Le Pen, mens 38,1 svarte at de skulle stemme på Macron. Kun 7,3 av de potensielle velgerne skulle gi en stemme til representanten fra det konservative partiet UMP, Francois Fillon.⁷ Dette skyldes nok at han gjorde det til en av sine fanesaker å få fjernet loven om likekjønnet ekteskap.

Det er likevel ikke bare homofile velgere Le Pen, Wilders eller Trump når ut til ved å spille homokortet. De gjør det også lettere for en stor gruppe heterofile velgere å stemme på dem. Undersøkelser viser at hele 90 prosent av befolkningen har et positivt eller nøytralt forhold til homofili i Frankrike,⁸ og liknende trender finner vi i resten av Vesten. Senest i sommer meddelte Dagsavisen at 8 av 10 nordmenn ville vært positive hvis et av barna deres kom ut av skapet. Rettigheter som homofilt ekteskap og adopsjon er fortsatt kontroversielt mange steder, også i Vesten, men den generelle konsensus er at homofile ikke er så «farlige» som folk før skulle ha det til – noe homonasjonalistiske politikere utnytter.

ER FAREN REELL?

Politisk strategi eller ikke, har homonasjonalistene et poeng? Er faren reell? Og er frykten

jeg selv går og bærer på, rasjonell? En undersøkelse gjort av forskningsinstituttet Fafo i 2016, «Assimilering på norsk», viser at det er en viss grunn til bekymring når det gjelder syn på homofili i innvandremiljøer. Blant norskfødte ungdommer med innvandrerbakgrunn i første klasse på videregående skole i Oslo og Akershus, sier en av fire at homofili ikke er akseptabelt. Ungdommer fra de muslimske landene Pakistan, Marokko og Somalia er verstingene: Her svarer 41, 42 og 44 prosent at homofili aldri er akseptabelt.⁹ Dette er fortsatt lavere enn svarene blant foreldrene deres, men tallene er likevel skyhøye og skremmende.

Vi husker alle angrepet på homoklubben Pulse i Orlando i fjor sommer. En muslimsk ung mann fyrte løs og drepte 50 mennesker, mens 53 andre ble såret. Faren til terroristen sier at sønnens angrep ikke var religiøst motivert. Likevel hadde drapsmannen visstnok vist klare homofobe tendenser; bare noen måneder før hendelsen hadde han blitt rasende over å se to menn kysse. Hatet hans er nok dessverre mer utbredt enn vi liker å tro. Jeg har opplevd relativt lite homofobi i mitt 21 år lange liv, men det lille jeg har møtt, har kommet fra kristne og muslimer. Det mer aggressive homohatet har kommet fra muslimske ungdommer. Det er selvfølgelig lang vei fra hverdagshomofobi til vold, men det er altså ikke til å komme fra at homofili fortsatt provoserer mange muslimer. Får

raseriet utvikle seg i radikalisererte miljøer, er det uhyggelig å tenke på hva som kan skje.

STØRRE POLARISERING

Jeg tror likevel ikke at løsningen er at Vesten gjør krav på homofiles rettigheter. Dette vil bare gjøre polariseringen i samfunnet større. Internasjonal homoaktivist Annika Rodrigues skriver i Aftenposten at det norske storsamfunnet har noe av skylden for den resterende homofobien blant innvandrere: «Den stadige understrekningen av hvor 'norsk' det er å tolerere homoseksuelle, gjør denne verdien mindre tilgjengelig for dem som til stadighet blir minnet på at de ikke er 'norske' nok.»¹⁰ Jeg tror hun har et poeng. Homoseksualitet, og støtten til det, har i stor grad blitt ensbetydende med «norskhet» og «vestlighet». Dette ser vi for eksempel i debatten om «norske verdier» som har herjet de siste månedene. Her har homofiles rettigheter blitt trukket fram av mange politikere som en stolt, «norsk» verdi.

Jeg vil argumentere for at homofil menneskeverd ikke er en vestlig verdi, men en universell sannhet som visse kulturer ikke har oppdaget ennå. Nøkkelen ligger derfor i at vi med vennlighet, dedikasjon og tålmodighet inviterer innvandrere som ennå har ekskluderende syn på seksualitet, inn i et menneskeverdsorientert Norge. At vi inviterer dem inn i det sosialt liberale samfunnet vi har jobbet for og er stolte av. Vi kan for eksempel se til Danmark og den anerkjente Århusmodellen, som motarbeider radikaliseringsprosessen i et samspill mellom forskjellige etater og sørger for en tett og lokal oppfølging av innvandrere som holder på å falle utenfor. For hvis man føler seg som en del av samfunnet, en del av kampen for menneskeverd og en del av frigjøringen, vil man til slutt sette pris på samfunnet.

Vi ser flere eksempler på dette i dag. Meningssterke muslimer kommer på banen og tar oppgjør med sider ved egen kultur. Vi har Fatema Al-Musawi, som jobber for homofil ekteskap i moskeen, og Omar Akhtar, som skriver om hvordan det er å være homofil og muslim. Vi har de «skamløse jentene», Sofia Srour, Nancy Herz og Amina Bile, som jobber mot æreskultur og sosial kontroll. Og vi har Faten Mahdi Al-Hussaini, som gjennom

organisasjonen JustUnity jobber med forebygging av den islamske ekstremismen homonationalistene er så redde for. Dette minner oss om at vi ikke må gjøre som Wilders, Le Pen eller Trump, og ty til hat og utestenging. Det minner oss om å rette blikket mot egen kultur og jobbe mot sosial kontroll i kristne og humanistiske miljøer. Men mest av alt minner det oss om at det ikke er for sent.

KVELE HOMONASJONALISME I FØDSELEN

Jeg er fortsatt redd. Jeg frykter fortsatt homofobien som finnes i islam og innvandrer miljøer. Men jeg skal slutte å skamme meg; det er helt naturlig at jeg blir engstelig. Jeg skal heller bruke energien min på å jobbe mot ukulturen. Jeg må derfor avvise homonationalismen. Kvele den i fødselen. Det er selvfølgelig bra at ytterliggående partier er blitt mindre homofobe, men bruken av homotrofale følger for saken. Ikke bare vil islam, innvandrer miljøer og ikke-vestlige kulturer bli mer homofientlige, med høyreekstreme sittende ved makten vil homofiles rettigheter snart være i fare. For når innvandrere og islam ikke er en trussel lenger, hvem vil da bli den neste fienden?

- 1 <http://nltimes.nl/2017/01/23/wilders-reiterates-trump-support-calling-lgbt-rights-gender-equality>
- 2 <http://www.bbc.co.uk/newsbeat/article/39641822/why-gay-french-men-are-voting-far-right>
- 3 https://www.buzzfeed.com/lesterfeder/frances-nationalist-party-is-winning-gay-support?utm_term=.pkqqLpAOL#.xyoGoOKwo
- 4 <http://www.klassekampen.no/artikkel/20170624/PLUSS/170629929>
- 5 <http://www.nettavisen.no/dittoslo/na-skal-max-herman-sen-undervise-igjen/3422817916.html>
- 6 <http://tetu.com/2017/02/24/appli-hornet-revele-veulent-gays-voter-presidentielle-macron-lepen/>
- 7 http://www.francetvinfo.fr/societe/mariage/mariage-et-homoparentalite/l-homosexualite-percuse-de-maniere-positive-par-90-des-francais_187541.html
- 8 <http://www.faf.no/images/pub/2016/20605.pdf>
- 9 <https://www.aftenposten.no/meninger/kronikk/i/OQ77I/Homosaken-som-skyts>